

УДК 727

Г.Л.Ковальська

МІСТОБУДІВНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ФІНАНСІВ

В останні роки запроектовано і розпочато будівництво в Києві декількох вищих навчальних закладів, в яких впроваджуються перспективні форми та методи навчання, використовуються ефективні інформаційні технології. В нових закладах освіти враховуються також сучасні складні містобудівні умови. Ущільненість забудови, обмеженість територіальних ресурсів впливають на проектування нових університетських комплексів, потребують відповідних функціонально-планувальних рішень навчальних будинків, вимагають від замовників та проєктантів пошуку нестандартних підходів до розміщення та архітектурно-планувального вирішення навчальних закладів. Університетські корпуси майбутнього безумовно більш компактні, універсальні та гнучкі. Можна прогнозувати, що буде збільшуватись поверховість споруд, принципово змінюватись їх інженерне устаткування та навчально-методичне оснащення. Фахівці, які досліджують розвиток закладів освіти, рекомендують нові університетські комплекси формувати на околиці міста, де є можливість резервувати територію. Крім того рекреаційний характер більшості приміських районів дає можливість створити в навчальних закладах комфортні санітарно-гігієнічні умови.

Необхідним фактором вибору земельної ділянки для повноцінного функціонування та перспективного розвитку вищих навчальних закладів є аналіз функціонального зонування території міста. На жаль в сучасних соціально-економічних умовах в великих містах не завжди вдається знайти вільну ділянку, яка за своїм функціональним призначенням максимально відповідає функції освіти та науки.

Прикладом вдалого вибору території для розміщення нового вищого навчального закладу може слугувати проєкт будівництва комплексу Українського державного університету економіки і фінансів в м. Києві.

Ділянка площею 3,8 га, на якій пропонується розміщення комплексу університету, наближена до межі Південної правобережної планувальній зоні міста, в економіко-планувальній зоні Теремки-1, на території Кібернетичного центру.

Кібернетичний центр, як комплекс науково-дослідних установ НАН України, утворений на початку 1980-х років одночасно з будівництвом житлового масиву Теремки. Для розбудови науково-дослідних установ була

виділена значна територія на околиці міста, наближена до магістралі загальноміського значення – просп. Академіка Глушкова.

Відповідно до генерального плану розвитку міста ця територія входить до спеціалізованого наукового та учбового центру, що відповідає запропонованій функції.

Ділянка, на якій пропонується розміщення комплексу університету, розташована в оточенні закладів науково-дослідного призначення НАН України. Зокрема, зі сходу межа ділянки проходить вздовж території Інституту проблем математичних машин і систем НАНУ, з півдня межа ділянки проходить вздовж території Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України.

Наближеність університету до науково-дослідних інститутів системи Академії наук України створює оптимальні умови для організації навчального процесу і може слугувати характерною ознакою формування мережі закладів освіти та науки в сучасних соціально-економічних умовах України. На цій території є можливість створення навчально-науково-виробничого комплексу, який стане прикладом ефективних зв'язків між вищим навчальним закладом, науково-дослідним інститутом та виробництвом, де навчальні, лабораторні та експериментально-дослідні підрозділи об'єднані спільними функціональними зонами. Межування ділянок навчального та наукового закладів надасть змоги кооперовано використовувати окремі навчально-лабораторні корпуси, експериментальну виробничу базу, рекреаційні приміщення, заклади культурно-спортивного та побутового обслуговування.

Проспект Академіка Глушкова проходить з південного сходу від ділянки проектування. Маршрути громадського транспорту прямують по проспекту (тролейбуси, автобуси, маршрутні таксі). Заїзд на ділянку передбачається по місцевому існуючому проїзду з боку проп. Академіка Глушкова.

Розрахунками було визначено, що на призначеній для будівництва університету території 3,8 га можливо розміщення освітнього закладу на 1,5 тисячі студентів (табл. 1).

Розрахунок нормативно необхідної території університету Таблиця 1

Функціональні зони закладу освіти	Нормативна площа на 1 тис.ст.	Нормативна площа на 1,5 тис.ст.	Коефіцієнт*	Площа на 1,5 тис. ст.
Навчальна зона	2 га	3 га	0,7	2,1 га
Спортивна зона	1 га	1,5 га	0,6	0,9 га
Житлова зона	1,5 га	1,18 га (на 790 ст.)	0,7	0,8 га
Загальна площа				3,8 га

Коефіцієнт* - зменшення земельної ділянки в умовах реконструкції (примітка до табл. 6.1 ДБН 360-92**).

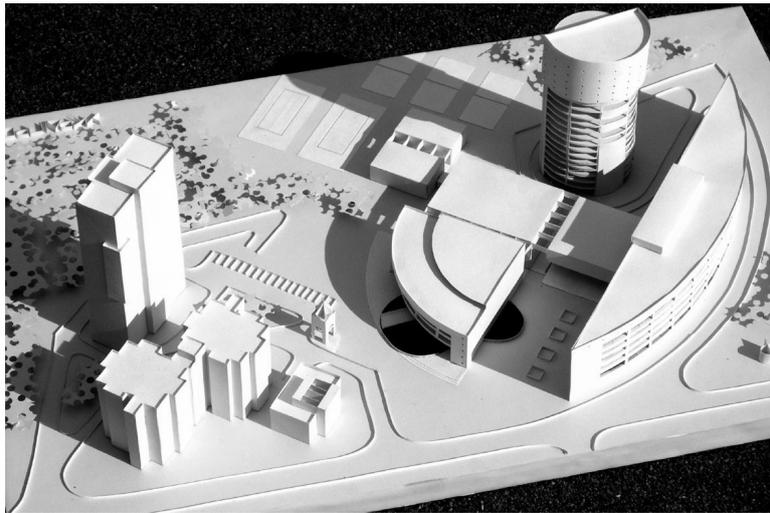
Розрахунок зроблено згідно з таблицею 6.1 ДБН 360-92** «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень».

Для визначення потужності університетського комплексу, необхідного за нормативами складу приміщень, Державним інститутом по проектуванню навчальних закладів УКРДІПРОУЗ Міністерства освіти і науки України було виконано відповідний технологічний розрахунок та проектні розробки (рис. 1).

На виділеній ділянці пропонується розмістити комплекс університету у складі навчальної, спортивної, житлової, господарської та рекреаційної зон. В навчальній зоні розміщено 5-поверховий навчально-лабораторний корпус та 6-поверховий навчальний корпус. Другою чергою будівництва в навчальній зоні передбачається також розміщення 18-поверхового інформаційного центру. В спортивній зоні передбачено будівництво 2-поверхового навчально-спортивного блоку та спортивних майданчиків. Навчально-лабораторний, навчальний та спортивний корпуси поєднані між собою системою переходів. Поруч з навчальною та спортивною зонами пропонується розмістити житлову зону. До складу житлової зони увійшли 9-поверховий гуртожиток на 550 місць, житловий будинок для викладачів на 80 квартир з підземною автостоянкою та вбудованим дитячим садком, їдальня на 150 місць з блоком торгівлі та культурно-побутового обслуговування, капличка (табл. 2). В житловій зоні також передбачається повний комплекс нормативно необхідних майданчиків: дитячі, для відпочинку та для господарських цілей, гостьові автостоянки. Господарська зона включає до себе складські споруди, наземну автомобільну стоянку тощо.

Найближчі заклади громадського обслуговування (торговельні, побутові, навчально-виховні) існують в кварталах житлового масиву Теремки, які прилягають до Кібернетичного центру. Зокрема гіпермаркет районного значення розташований на Одеській площі на відстані близько 1 км від ділянки проектування. Для повсякденного обслуговування пропонується розміщення торговельного та культурно-побутового блоку з їдальнею на території університету.

Можна зробити висновок, що розміщення комплексу Українського державного університету економіки і фінансів на території Кібернетичного центру в оточенні закладів науково-дослідного призначення, поруч з магістраллю загальноміського значення і відповідно зручною транспортно-пішохідною мережею, на території, що не має щільної забудови, але має перспективи для подальшого розвитку, відповідає містобудівним вимогам щодо розміщення вищих навчальних закладів.

*Рис. 1. Макет розміщення університету економіки та фінансів в м. Києві.
Архітектор В.Лівшиць.*

Таблиця 2

Основні техніко-економічні показники для будівництва комплексу
Українського державного університету економіки і фінансів

Найменування	Загальна площа, м.кв.	Поверховість
мельна ділянка	38000	
навчально-лабораторний корпус	17000	5 поверхів
навчальний корпус	4500	6 поверхів
навчально-спортивний корпус	2500	2 поверхи
житловий будинок на 80 квартир	12000	20 поверхів
гуртожиток на 550 місць	10000	9 поверхів
кухня на 150 місць з блоком обслуговування	1100	3 поверхи
Господарські споруди	200	1 поверх
Капличка	35	-

Література

1. Правила забудови міста Києва, затверджені рішенням Київської міської ради від 27.01.05 № 11/2587;
2. Положення про вищий навчальний заклад України. Міносвіти України, 1993 р.
3. Цытович Г.Н. Высшие учебные заведения с развивающейся планировочной структурой, -М.: Стройиздат, 1982. -199с.
4. Ковальська Г.Л. Принципи та методи оптимізації функціонально-планувального розвитку вищих навчальних закладів в існуючій міській забудові: Дис...канд.архітектури:18.00.02. -К., 2002. –168 с.

Анотація

В статті розглянуті сучасні містобудівні умови розміщення нових вищих навчальних закладів, проаналізовані пропозиції по формуванню навчального комплексу Українського державного університету економіки і фінансів на території Кібернетичного центру в м. Києві.

Аннотация

В статье рассмотрены современные градостроительные условия размещения высших учебных заведений, проанализированы предложения по формированию учебного комплекса Украинского государственного университета экономики и финансов на территории Кибернетического центра в г. Киеве.